

دانشگاه علامه طباطبائی
دانشکده‌ی روانشناسی و علوم تربیتی

پایان نامه جهت دریافت کارشناسی ارشد پیش دبستانی

عنوان تحقیق:

نقش برنامه های درسی و فعالیت های فوق برنامه در تبیین تربیت دینی از دیدگاه
معلمان و مربیان پرورشی شهر قوچان سال ۸۸-۸۷

استاد راهنما:

دکتر حسن ملکی

استاد مشاور:

دکتر فرخنده مفیدی

استاد داور:

دکتر زارعی زوارکی

پژوهشگر:

مرتضی ترنیک

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سپاس:

ایزد و متعال را که در سایه الطاف بی‌کرانش، جرعه نوش ساغر کیمیاگر تحصیل راه پایان رساندم.
اکنون در آغاز راه با او پیمان می‌بندم که تمامی زندگی ام را در راه خدمت به خلق او صرف
کنم، باشد که در این راه، همچون گذشته مریاری فرماید.

تقدیم به پیشگاه:

والا آخرین انسان ها و اولین مریبان زندگی ام که فرزندی آن ها افتخار من است.

پدر عزیزم:

که در تمامی سخت‌های زندگی اش ایثار و تلاش خستگی‌ناپذیر را به من آموخت، آن اسطوره صبر که
همه هستی ام از سایه پر مهر او است.

نازنین مادرم:

او که سال‌هاست نگاه نگرانش و دعای خیرش بدرقه راهم است، سپید موی گشت تاسفید
روی باشم. همان فرشته‌ای که کلامش آرامش می‌دهد و گفتارش عشق می‌آموزد.

تقدیم به برادران مهربانم و خواهران عزیزم:

که محبت‌شان غنیمت و نور است در یل‌های سنگین‌باری دوران تحصیلم

بر خود واجب می دانم از تمامی کسانی که با تشویق ها و حمایت های خود در به پایان رساندن این پژوهش مرا یاری کرده اند قدردانی نمایم، از استاد ارجمندم جناب آقای دکتر حسن ملکی که در طی دوران تحصیل و در طول اجرای این پژوهش با وسواس و دقت علمی خویش مرا راهنما بودند، کمال تشکر و قدردانی را دارم. همچنین از استاد دلسوزم سرکار خانم دکتر فرخنده مفیدی استاد مشاور اینجانب به جهت راهنمایی ها، نظارت ارزشمند، ارشادهای محققانه و زحمات بی دریغشان خالصانه و صمیمانه سپاسگذاری می نمایم.

از جناب آقای دکتر زارعی زوارکی که داوری این پژوهش را تقبل نمودند و نظرات و پیشنهادات سازنده ای جهت پربار نمودن پایان نامه ارائه کردند سپاسگذارم.

همچنین از دوستان عزیزم آقای دکتر بهبودیاری قلی، دکتر جلیل اصلانی، عباسعلی ابوچخاری، وحید نخعی مقدم، ناصر میثاقی، رضا صفری، عباس راستگو و فرزند زندی کمال تشکر

را دارم.

چکیده:

در سالهای اخیر مدرسه به عنوان کانونی که می تواند نقش مهمی در شکل گیری اعتقادات و بینش مذهبی دانش آموزان داشته باشد، مطرح است و از بین عناصر زیادی که در مدرسه بر گرایش دینی و تربیت دینی دانش آموزان موثر است، می توان به برنامه های درسی و فعالیت های فوق برنامه اشاره کرد.

هدف اصلی در این پژوهش نقش برنامه های درسی و فعالیت های فوق برنامه در تبیین تربیت دینی از دیدگاه معلمان و مربیان پرورشی شهر قوچان بود. تحقیق حاضر از نوع توصیفی - پیمایشی است و در پی پاسخ گویی به شش سوال زیر است:

۱. برنامه درسی مدرسه در تربیت دینی دانش آموزان از نظر معلمان تا چه اندازه موثر است؟
۲. برنامه درسی مدرسه در تربیت دینی دانش آموزان از نظر مربیان پرورشی تا چه اندازه موثر است؟

۳. فعالیت های فوق برنامه در تربیت دینی دانش آموزان از نظر معلمان تا چه اندازه موثر است؟
۴. فعالیت های فوق برنامه در تربیت دینی دانش آموزان از نظر مربیان پرورشی تا چه اندازه موثر است؟

۵. آیا بین نظر معلمان و مربیان در تأثیر برنامه درسی بر تربیت دینی دانش آموزان تفاوت وجود دارد؟

۶. آیا بین نظر معلمان و مربیان در تأثیر فعالیت های فوق برنامه بر تربیت دینی دانش آموزان تفاوت وجود دارد؟

که جهت این بررسی تعداد ۸۰ نفر از معلمان و ۲۰ نفر از مربیان پرورشی شهر به صورت نمونه گیری طبقه ای انتخاب شدند. ابزار مورد استفاده در این پژوهش عبارت بود از پرسشنامه محقق

ساخته ای حاوی ۱۹ سوال، که ۱۰ سوال مربوط به برنامه درسی و ۹ سوال در مورد فعالیت فوق برنامه می باشد. در این پژوهش برای تجزیه و تحلیل داده ها از آمار توصیفی و استنباطی استفاده شد. در بخش آمار توصیفی از فراوانی، درصد فراوانی و ... استفاده شده است و در آمار استنباطی از آزمون خی دو برای مقایسه نظرات معلمان و مربیان استفاده شده است.

بر اساس نتایج بدست آمده بین نظرات معلمان و مربیان پرورشی در ۵ سوال اول تفاوت معنا داری وجود ندارد اما در زمینه تأثیر فعالیت های فوق برنامه بر تبیین تربیت دینی دانش آموزان بین نظرات معلمان و مربیان پرورشی تفاوت معنا داری وجود دارد.

واژگان کلیدی : تربیت دینی، برنامه درسی، فعالیت های فوق برنامه، معلمان، دانش آموزان،

مربیان پرورشی

فهرست مطالب

۱	فصل اول
۲	مقدمه
۴	بیان مسئله
۷	اهمیت و ضرورت تحقیق
۱۰	اهداف تحقیق
۱۰	هدف کلی
۱۰	اهداف فرعی
۱۰	سوالات تحقیق:
۱۱	تعریف واژگان
۱۱	تعریف دین
۱۱	الف) تعریف نظری
۱۱	ب) تعریف کاربردی
۱۰	تعریف تربیت
۱۱	الف) تعریف نظری
۱۲	تعریف تربیت دینی
۱۲	الف) تعریف نظری
۱۲	ب) تعریف کاربردی
۱۲	تعریف برنامه درسی
۱۲	تعریف نظری
۱۲	تعریف فوق برنامه
۱۲	تعریف نظری
۱۳	تعریف کاربردی

۱۴	فصل دوم.....
۱۵	مقدمه
۱۶	مبانی نظری پژوهش
۱۶	تاریخچه تحولات برنامه درسی
۱۶	الف) دوران غیر رسمی
۱۸	ب) دوران رسمی
۱۹	برنامه درسی چیست؟
۲۰	برداشت های مختلف از مفهوم برنامه درسی
۲۳	برنامه ریزی درسی چیست؟
۲۳	مراحل برنامه ریزی درسی
۳۰	تحلیلی بر نگرش ها و تعریف های برنامه درسی
۳۰	۱- دیدگاه رشد و توسعه فرآیندهای ذهنی و عقلی
۳۰	۲- منطق گرای علمی
۳۱	۳- تحقق خود
۳۱	۴- بازسازی اجتماعی یا تطابق اجتماعی
۳۲	انواع برنامه درسی
۳۲	سطوح برنامه درسی از دیدگاه فرانسیس کلاین
۳۲	برنامه درسی آکادمیک یا آرمانی
۳۳	برنامه درسی اجتماعی
۳۳	برنامه درسی رسمی
۳۳	برنامه درسی نهادی
۳۳	برنامه درسی آموزشی
۳۳	برنامه درسی اجرایی
۳۴	برنامه درسی تجربی

۳۴	برنامه ریزی درسی از دیدگاه پوزنر.....
۳۴	۱. برنامه درسی رسمی
۳۵	۲. برنامه درسی اجرایی یا عملیاتی.....
۳۵	۳. برنامه درسی پنهان.....
۳۵	۴. برنامه درسی خنثی
۳۶	۵. برنامه درسی فوق برنامه
۳۶	برنامه درسی مناسب.....
۳۷	معرفی یک مدل سه بعدی جهت بررسی و ارزشیابی برنامه درسی.....
۳۷	۱- در بعد نگرش های متفاوت به موضوع برنامه درسی
۳۸	۲- برنامه درسی و مراحل تحصیلی.....
۳۸	۳- کیفیت برنامه درسی
۳۸	۳-۱. متناسب بودن
۳۹	۳-۲. برابری دستیابی به امکانات آموزشی.....
۳۹	۳-۳. در نظر گرفتن تفاوت های فردی و اجتماعی
۳۹	۳-۴. موفقیت تحصیلی
۴۰	۳-۵. میزان پاسخگویی
۴۰	ارزشیابی برنامه درسی.....
۴۱	فعالیت های فوق برنامه
۴۳	پایه های اساسی فعالیت های فوق برنامه.....
۴۵	ویژگی های فعالیت های فوق برنامه.....
۴۶	چند نکته ی در بررسی فعالیت های فوق برنامه
۴۹	ارزش فعالیت های فوق برنامه
۵۲	چگونه موثر ساختن فعالیت های فوق برنامه
۵۴	انواع فعالیت های فوق برنامه
۵۵	لزوم برنامه ریزی فوق برنامه یا فعالیت های تربیتی -اجتماعی.....

- الف) وجود اوقات فراغت برای کودکان و نوجوانان ۵۵
- ب) جمعیت جوان کشور ۵۶
- ج) وجود مسائل و مشکلات تربیتی - اجتماعی در فصل های تعطیل ۵۶
- د) تبادل فرهنگی ۵۷
- ه) بالا بردن کیفیت یادگیری ۵۷
- و) بالا بردن روحیه تحقیق و پژوهش ۵۸
- فعالیت های مکمل و فوق برنامه مدارس ایران ۵۸
- فعالیت فوق برنامه و مکمل چیست؟ ۵۹
- اهمیت فعالیت فوق برنامه و مکمل ۶۰
- مراحل طراحی فعالیت فوق برنامه ۶۱
- ۱- نیاز سنجی ۶۱
- ۲- انتخاب نوع فعالیت ۶۱
- ۳- تعیین اهداف ۶۲
- ۴- تعریف فعالیت های متناسب با فوق برنامه انتخاب شده ۶۲
- ۵- اجرای فعالیت ۶۲
- ۶- ارزیابی ۶۲
- تربیت دینی ۶۶
- برداشت های مختلف از مفهوم تربیت دینی ۶۶
- ضرورت و اهمیت فلسفه ی وجودی تعلیم و تربیت دینی ۶۷
- اهداف تربیت دینی ۶۹
- اصول و ویژگی های تربیت دینی ۷۰
- مراحل تربیت دینی ۷۲
- تربیت پذیری دینی و عوامل مؤثر بر آن ۷۳
- روش های آموزش و تربیت دینی ۷۵

۷۸ اولویت بخش هایی از دین برای تربیت دینی
۷۸ روش ارزیابی تربیت دینی
۷۹ دیدگاه متخصصین در خصوص تعلیم و تربیت دینی
۸۰ (۱) نظریه تربیت مبتنی بر عادت:
۸۱ (۲) نظریه تربیت مبتنی بر استدلال:
۸۱ (۳) نظریه تربیت مبتنی بر عادت و استدلال:
۸۲ رویکردهای تربیت دینی
۸۲ رویکرد اول: جلب اعتماد
۸۲ رویکرد دوم: الگو دهی
۸۲ رویکرد سوم: تکریم شخصیت
۸۳ رویکرد چهارم: تداعی نمودن معانی و تاکید بر جنبه های مثبت آدمی
۸۳ رویکرد پنجم: رعایت تناسب زمان و مکان
۸۳ رویکرد ششم: فن های هنری، ارتباطی و مشاوره ای
۸۴ رویکرد هفتم: تسلط و کفایت علمی
۸۴ برونداد تربیت دینی
۸۵ (الف) در بعد شناخت
۸۵ (ب) در بعد نگرش و عواطف
۸۶ (ج) در بعد عمل و رفتار
۸۶ اهمیت تربیت دینی در آموزش و پرورش ایران
۸۸ اصول حاکم بر برنامه ی درسی تعلیم و تربیت دینی در دوره ابتدایی
۹۴ اهداف کلی درس تعلیم و تربیت دینی در دوره ی ابتدایی
۹۴ حیطه شناختی
۹۵ حیطه ی عاطفی
۹۵ حیطه کنشی (رفتار و عمل)
۹۶ نقش معلم ابتدایی در تربیت دینی

۹۸	جایگاه تربیت دینی در نظام های آموزشی جهان
۱۰۰	جایگاه تربیت دینی در تاریخ آموزش و پرورش ایران
۱۰۲	تربیت دینی در قرآن
۱۰۴	اهداف تربیت دینی در قرآن
۱۰۷	محتوای برنامه تربیت دینی از نظر قرآن
۱۰۸	اهم روش های تربیت دینی در قرآن
۱۱۰	مبانی عملی پژوهش
۱۱۰	تحقیقات انجام شده در ایران
۱۲۴	تحقیقات انجام شده در خارج کشور
۱۳۰	نتایج حاصل از تحقیقات انجام شده در داخل و خارج از کشور
۱۳۳	فصل سوم
۱۳۴	مقدمه
۱۳۴	روش پژوهش
۱۳۵	ابزار گرد آوری اطلاعات
۱۳۵	شیوه نمره گذاری پرسشنامه
۱۳۶	روایی و پایایی ابزار اندازه گیری
۱۳۶	الف) روایی ابزار اندازه گیری:
۱۳۷	ب) پایایی ابزار اندازه گیری
۱۳۸	جامعه آماری، حجم نمونه
۱۳۸	نمونه آماری و روش نمونه گیری
۱۳۸	روش نمونه گیری

۱۳۹	مراحل اجرای پژوهش
۱۳۹	روش تجزیه و تحلیل داده ها
۱۴۱	فصل چهارم
۱۴۲	مقدمه
۱۴۲	بخش توصیفی
۱۵۴	بخش استنباطی
۱۵۷	فصل پنجم
۱۵۸	مقدمه
۱۵۸	توضیح و تفسیر ویژگی های نمونه آماری
۱۵۸	بحث و نتیجه گیری از سوالات پژوهش
۱۶۳	نتیجه گیری
۱۶۴	پیشنهادات کاربردی
۱۶۶	پیشنهاد برای تحقیق های آینده
۱۶۶	محدودیت های تحقیق
۱۶۸	منابع فارسی
۱۷۴	منابع لاتین
۱۷۷	پیوست

فهرست جداول

جدول ۱-۴ شاخص های مربوط به میزان تحصیلات معلمان.....	۱۴۲
جدول ۲-۴ شاخص های مربوط به میزان تحصیلات مربیان پرورشی.....	۱۴۴
جدول ۳-۴ تاثیر برنامه درسی در تربیت دینی دانش آموزان از نظر معلمان.....	۱۴۶
جدول ۴-۴ تاثیر برنامه درسی در تربیت دینی دانش آموزان از نظر مربیان پرورشی.....	۱۴۸
جدول ۵-۴ تاثیر فعالیت های فوق برنامه در تربیت دینی دانش آموزان از نظر معلمان.....	۱۵۰
جدول ۶-۴ تاثیر فعالیت های فوق برنامه در تربیت دینی دانش آموزان از نظر مربیان پرورشی.....	۱۵۲
جدول ۷-۴ مقایسه نظر معلمان و مربیان پرورشی در تاثیر برنامه درسی در تربیت دینی دانش آموزان.....	۱۵۴
جدول ۸-۴ مقایسه نظر معلمان و مربیان پرورشی در تفاوت نظرات معلمان و مربیان پرورشی در خصوص برنامه درسی.....	۱۵۴
جدول ۹-۴ مقایسه نظر معلمان و مربیان پرورشی در تاثیر فعالیت های فوق برنامه در تربیت دینی دانش آموزان.....	۱۵۵
جدول ۱۰-۴ مقایسه نظر معلمان و مربیان پرورشی در تفاوت نظرات معلمان و مربیان پرورشی در خصوص فعالیت های فوق برنامه.....	۱۵۶

فهرست نمودارها

نمودار ۱-۴ میزان تحصیلات معلمان.....	۱۴۳
نمودار ۲-۴ میزان تحصیلات مربیان پرورشی.....	۱۴۵
نمودار ۳-۴ تاثیر برنامه درسی در تربیت دینی دانش آموزان از نظر معلمان.....	۱۴۷
نمودار ۴-۴ تاثیر برنامه درسی در تربیت دینی دانش آموزان از نظر مربیان پرورشی.....	۱۴۹
نمودار ۵-۴ تاثیر فعالیت های فوق برنامه در تربیت دینی دانش آموزان از نظر معلمان.....	۱۵۱
نمودار ۶-۴ تاثیر فعالیت های فوق برنامه در تربیت دینی دانش آموزان از نظر مربیان پرورشی.....	۱۵۳

فصل اول

کلیات

مقدمه

دین، پدیده آسمانی است که از آغازین روزهای هیوط بشر به او ارزانی شده است.

این امانت الهی، همزاد و همپای انسان، طول تاریخ را درنوردیده و بر همه ابعاد زندگی او سایه افکنده است. از آنجا که آموزه های دینی با سرشت انسانی در هم آمیخته و فطرت او را آغشته کرده است لذا «دین خواهی» و وفاداری به باورهای دینی یکی از شاخصه های رفتار انسانی در هر زمان و در هر مکان قلمداد شده است.

متأسفانه در عصر جدید و در دوره حاکمیت اندیشه سکولاریسم، عده ای بر طبل ستیز انسان با دین کوفته و با فریاد افیونگری دین، درصدد جداسازی آدمیان از آموزه های دینی و قطع ارتباط انسان با آسمان بوده اند لیکن با فرونشستن گرد و غبار دین ستیزی مدعیان علم و عقل و جهانشمول شدن ناکارآمدی اندیشه های افراطی مدرنیسم، آدمیان در جستجوی گمشده خویش برآمده و آرامش و آسایش خویش را در پرتو حاکمیت باورهای دینی و معنوی و آشتی مجدد با آموزه های آسمانی طلب می کنند. از سوی دیگر، «تغییر»، این اصل حاکم بر زندگی بشر، مناسبات انسان با دین و آموزه های دینی را نیز متأثر ساخته و نیازهای جدید و مطالبات نوین از باورهای دینی را بوجود آورده است.

تغییر در شرایط اجتماعی و اقتصادی و فرهنگی، و پیدایش فناوری های نوین ارتباطی و اطلاعاتی (IT, ICT) و ظهور دکترین تعامل فرهنگ ها و گفتگوی تمدن ها و حاکمیت رویکرد جهانی شدن، دنیای جدیدی را فراروی انسان قرار داده است که تفاوت های بنیادی و اساسی با گذشته دارد و همه ابعاد زندگی فردی و اجتماعی آدمیان را تحت تاثیر قرار داده است و گذشت زمان بر گستردگی و عمق این تغییرات و تاثیرات شگرف و شگفت آن خواهد افزود. این تغییرات هم حوزه های معرفتی انسانی را متأثر ساخته و هم در حوزه های کارکردی و عملیاتی او اثرات خویش را بر جای گذاشته است.

به همین دلیل منادیان و مروجان دین و آموزه های دینی باید بتوانند با فهم دقیق شرایط زمان و مکان و تغییرات حاصله از آن و متناسب با نیازهای انسان معاصر، تصویری جذاب و اثر بخش از معارف دینی ارائه نمایند تا انسان خسته از مکاتب بشری و گریزان از کژکارکردهای امیال حاکمان و دنیامداران، گمشده خویش را در تعالیم آسمانی جستجو کرده و از زلال معارف الهی سیراب گردند (نوید، ۱۳۸۲).

در این میان برنامه ریزان و دست اندرکاران تعلیم و تربیت و نظام آموزش و پرورش مسئولیتی خطیر و نقشی اساسی و بنیادین بر عهده دارند، زیرا کودکان و نوجوانان با عبور از مسیر آموزش و پرورش و کسب آگاهی ها و مهارت های لازم خود را برای زندگی حال و آینده آماده می سازند. کارآمدی و اثربخشی طرح ها و برنامه های این نهاد، با شناخت علمی و همه جانبه از آینده و فرصتها و تهدیدهای آن و نیز واقعیت های موجود و توانمندی ها و قابلیت های نهفته در آن عجین شده است. به همین دلیل موفقیت در این میدان نیازمند شناخت دقیق و عمیق از حال و آینده است تا مبتنی بر این شناخت، امکان برنامه ریزی و چاره اندیشی بهینه فراهم آید.

فلسفه خلقت بشر را در این نکته می توان یافت که خداوند انسان را برای آن آفرید که به وسیله تربیت صحیح، کمال یابد و به سر منزل مقصود برسد. با علم به این هدف غایی، تربیت دینی اهمیت و جایگاه خاصی پیدا می کند، با این رویکرد هر قدر انسان مورد تربیت بیشتری قرار بگیرد و رشد واقعی پیدا کند و به خدا نزدیک شود، بیشتر حریم پیدا می کند و برای ورود به این حریم باید آداب را مراعات کرد و قواعدی را به جان خرید. تربیت دینی به دلیل ارتباطش با فطرت الهی انسان، ارزش و اهمیت والایی پیدا می کند و به علم مقدسی تبدیل می شود. هر چند تربیت در مفهوم کلی مقوله ای با ارزش است اما تربیت دینی به دلیل انتساب به خداوند قداست پیدا می کند.

امروزه مساله اخلاق و تربیت اخلاقی و دینی از اهمیت خاص برخوردار است و لزوم پرداختن جدی به آن بیش از گذشته احساس می شود: زیرا از یک سو جوامع امروزی دچار دشواری هایی چون سستی اعتقاد، مادی گری، پوچ گرایی، سست شدن مبانی خانواده، الکلیسم، اعتیاد و رشد روز افزون بیماری های روانی شده اند که اخلاقیات محکم و مناسب می تواند در پیشگیری از این معضلات تأثیری بسزا داشته باشند و از سوی دیگر، تاکید آموزش و پرورش بر حیطه شناختی و توجه به تخصص و رقابت های فشرده ناشی از آن ، موجب غفلت از این حوزه شده است (کدیور، ۱۳۷۹).

لذا تعلیم و تربیت در زندگی بشر مهمترین و اساسی ترین جنبه زندگی است. به گونه ای که هر گونه انحراف در آن باعث انحراف در همه امور زندگی می شود و توانایی های انسان در زندگی بروز و ظهور پیدا نمی کند و انسانیت انسان تحقق نمی یابد.

از این رو در این پژوهش در صدیم که به اهمیت نقش برنامه درسی و فعالیت های فوق برنامه در تربیت دینی دانش آموزان از دیدگاه معلمان و مربیان پرورشی بپردازیم.

بیان مسئله

«تعلیم و تربیت بزرگترین و دشوارترین مساله ای است که آدمی با آن درگیر است» و «بشر تنها با تعلیم و تربیت آدم تواند شد و آدمی چیزی جز آنچه تعلیم و تربیت از او می سازد نیست».(کانت، ترجمه ی شکوهی، ۱۳۷۲).

بحث تربیت، بحث ساختن انسان است و اصولاً هر مکتبی که دارای نظام و اهداف مشخصی برای اداره امور انسان ها باشد، محال است که روش و برنامه خاصی برای تربیت افراد جامعه نداشته باشد زیرا آن اهداف زمانی تحقق می یابد که افراد آن جامعه برای آرمان های آن نظام تربیت شوند.

تربیت دینی نه تنها انسان را در این دنیا به فضائل معنوی و اخلاقی می آراید و او را به صورت فردی کمال جو، دانش دوست، باتقوا، ایثارگر و عدالت خواه در می آورد، بلکه با ارتباط دادن فرد به مبدا هستی و سوق دادن او به سوی این مبدا، سعادت دائمی او را تامین می کند (شریعتمداری، ۱۳۸۳).

تربیت و مخصوصاً تربیت دینی یکی از ضرورت های عصر حاضر است که با رویکردی نوین تلاشی جدی می طلبد. امروزه شیوه های آموزش و تربیت دینی از شکل سنتی و ابتدایی متحول گردیده به طوری که خانواده از یکسو و به شکل غیر رسمی به تربیت و آموزش دینی فرزندان می پردازد و از سوی دیگر دستگاهها و نهادهای مختلف تعلیم و تربیت همچون آموزش و پرورش، عهده دار آموزش و تربیت دینی در جامعه هستند.

آموزش و پرورش یکی از مهمترین نهادهای اجتماعی است که در مقایسه با دیگر فعالیت ها از اولویت خاصی برخوردار است. امروزه اندیشمندان و جامعه شناسان به اهمیت بیشتر پرورش نسبت به آموزش معترف بوده و عقیده دارند که آموزش بدون پرورش نه تنها سازنده نیست، بلکه می تواند مخرب نیز باشد. در این رابطه باید گفت که آموزش و پرورش به صورت بالقوه هم استعداد سازندگی و نوسازی تمام سطوح را دارد و هم استعداد ویرانگری و تخریب را. لذا عدم برنامه ریزی صحیح در آموزش و پرورش می تواند نیرو و استعداد نسل آینده را در معرض تهدید و نابودی قرار دهد (علاقه بند، ۱۳۸۴).

نهاد آموزش و پرورش بنا به رسالتی که دارد عهده دار تعلیم و تربیت فرزندان جامعه است و در جامعه ما که یک جامعه اسلامی است، انتقال و تعمیق ارزش های دینی و انسانی به نسل فردا از بدیهی ترین انتظاراتی است که می توان از نهاد آموزش و پرورش داشت.

نظام آموزشی موجود باید با گنجاندن مفاهیم و مضامین دینی به شیوه های مناسب و به دور از شیوه های مناسب کهنه و سنتی و بدون اثر، پایه های اعتقادی و اخلاقی دانش آموزان را مبتنی بر ساختار تحول روانی آنها و با اتخاذ روش های فعال و موثر تحکیم بخشد (کریمی، ۱۳۷۳).

تعلیم و تربیت باید از سیر کردن به سوی یک نظام آموزشی علم گرای محض و دنیا مدار که شاگردان را صرفاً برای زندگی دنیوی آماده کند و بر دانش آموختن و حافظه انباشتن تاکید می نماید، بپرهیزد و باید به سویی روی آورد که در آن تزکیه مقدم بر تعلیم باشد. برنامه هایش منجر به تعالی روح و پرورش عقل گردد و بالاخره نسل هایی را تربیت کند که به سلاح توأم با ایمان مجهز و به اخلاق حسنه متصف و برای جهانیان اسوه و الگو باشند (محسن پور، ۱۳۷۱).

اهمیت نقش دین در زندگی بشر و تامین سعادت روحی و روانی انسان در سایه تعلیمات دینی، اندیشمندان جامعه بشری را به تلاش در جهت آموزش صحیح دینی و اخلاقی به منظور تربیت و پرورش دینی انسان وا می دارد.

از آنجا که یکی از اهداف اصلی و مهم آموزش و پرورش ما، تربیت دینی افراد برای مقابله با مسائل زندگی و جامعه و نیز مسائل جهانی که سریعاً در حال تحول و دگرگونی است، می باشد لذا این نظام جهت دستیابی به هدف مذکور وسایل، روش ها و تمهیداتی را به کار می گیرد که از جمله آنها معلم و برنامه های درسی و برنامه های غیر رسمی را می توان نام برد که مدرسه با برنامه ریزی درست می تواند نظام آموزشی را در برآوردن این مهم یاری رساند.

در تربیت دینی باید حد معینی از دانش و اطلاعات را به فرد آموخت و به تناسب آنها، باید محتوایی را برگزید. همچنین آن ها علاوه بر دانش، به مهارت های دیگری نیز نیاز دارند. در محتوا باید فعالیت